

ЩОДО НОВИХ НАПРЯМІВ ВИВЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ФЕНОМЕНІВ У КРИМІНОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

В. О. Глушков, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри тактико-спеціальної підготовки Академії Державної пенітенціарної служби

Постановка проблеми. Вампір – один із найпопулярніших символів інфернального світу, зміст якого означає будь-яку реальну, магічну або міфологічну істоту, хижака-паразита, що харчується кров'ю або життєвою енергією своїх жертв. Як свідчить аналіз легенд народів світу, більшість людей стали вампірами шляхом зараження інфекцією через рану, що утворилася внаслідок укусів собі подібних. Після такого «зараження» людина отримує тривале фізичне, практично вічне життя, але розплата за це – постійний стан спраги крові. Найчастіше саме відьми та чаклуни трансформуються у вампірів (в російській термінології – упирів). Як зазначається у міфологічній літературі, перетворення у вампіра відбувається або шляхом проникнення демона в мертво тіло чаклуна, або в результаті посмертної реінкарнації його душі, що повернулася в тілний організм. Водночас, незважаючи на здавалося б суто міфологічний характер такого явища, вампіризм існує і в наші дні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цією проблематикою займався чимало вчених у різних галузях науки, таких як: С. А. Антонов¹, В. Е. Багдасарян², А. Г. Дугін³, Дж. Г. Меллон⁴. Водночас

¹ Антонов С, *Тонкая красная линия. Заметки о вампирической парадигме в западной литературе и культуре. «Гость Дракулы» и другие истории о вампирах.* (Азбука-Классика 2007)

² Багдасарян В, 'Демонологическая парадигма христианской конспирологии' (1999) 3 Армагеддон

³ Дугин А, *Конспирология* (Арктогея 1992)

⁴ Мелтон Дж. Гордон, *Энциклопедия вампиров* (Феникс 1998)

варто відмітити, що в кримінології майже не приділялося уваги дослідженню вампіризму. У зв'язку з чим **метою статті** є кримінологічне дослідження становлення вампіризму як соціального феномену.

Виклад основного матеріалу. Поняття «вампіризм» бере свій початок ще з Давньої Греції, з розвитком суспільства воно поступово трансформувалося, у зв'язку з чим науковий інтерес викликають питання становлення вампіризму як соціального феномену. Так, у міфах зазначається, що сутність вампіризму полягає у використанні померлими людьми крові живих. Справжні вампіри з'являються тільки після своєї смерті, пройшовши процедуру похорону, в результаті чого заражають своїх жертв вампіризмом і приносять їм загибель. Мертві люди, що стали вампірами, піднімаються зі своїх могил, приходять у населені пункти, де катують людей, тварин, п'ють кров у своїх близьких, роблять їх хворими і, врешті-решт, завдають їм смерть. Коли вампірів витягають із землі, то вбачають, що їхні тіла залишаються неушкодженими, кров – червоною і рідкою, а кінцівки – гнучкими і рухливими. Щоб знищити вампіра, людині необхідно пробити його осиковим кілком або відокремити голову, або виїняти серце, або спалити.

«До Єви була Ліліт» – говорить давньоєврейський текст. Ліліт – змія, перша дружина Адама, яка подарувала йому «блискучих» синів та «сяючих» дочок. Єву Бог створив пізніше, як помсту для Ліліт – земної дружини Адама. Ліліт, у вигляді змії, з'явилася та вмовила Єву скуштувати заборонений плід та зачати Каїна – брата і вбивцю Авеля (первісна форма міфу, яку підтримав у своїх працях Данте Габріель Россетті)¹. За доби Середньовіччя давньоєврейська історія про Ліліт зазнала трансформації під впливом дієслівного кореня «*ламед-йод-ламед*» (іврит «ל'ל'ל»), що означає «наступ (прихід) ночі». Ліліт отримала форму вже не змії, а духу ночі, Вампіра. Іноді вона – ангел, який відає народженням дітей, іноді дає вказівки демонам напасти на сплячих або самотніх людей, мандрівників. У народній уяві Ліліт постає у вигляді високої, мовчазної жінки

---

¹ Елисаветский С, *История еврейского народа: курс лекций*: учеб. пособие для студентов гуманитарных факультетов вузов (б и 2000)

з чорним розпущеним волоссям. Зокрема, відповідно до іудейської міфології Ліліт – це злий дух жіночої статі, королева суккубів. Її ім'я ототожнюється з іменами трьох шумерських демонів: Лілу-інкуб, тобто демон чоловічої статі, Ліліту-суккуб, тобто демон жіночої статі, Ардатов Лілі. Відомо, що Ліліт виступає спокусницею чоловіків, щоб народити від них дітей, завдаючи шкоди функції дітородіння їхніх жінок (тому норми єврейських мудреців, зафіксовані у Талмуді, так званому «усному законі»), не рекомендують подружжю, зокрема чоловікам, спати окремо, за винятком конкретних випадків). Ліліт не тільки наводить порчу на немовлят і завдає їм шкоди, але і викрадає новонароджених, щоб пити їхню кров і висмоктувати мозок із кісток, а потім, підмінюючи їх, повертає батькам. Згідно з нормами Талмуду Ліліт – волохата, крилата, є матір'ю Ахримана (Ангро-Майнью) – іранського бога Зла. Будучи першою дружиною Адама, Ліліт стверджувала, що вони є абсолютно різними у всіх сферах спільного життя, у зв'язку з чим посварилася з ним та полетіла. Над Червоним морем її наздогнали три Ангели, але вона відмовилася повернутися назад до Адама, заявивши, що створена для шкоди новонародженим. За свої діяння Ліліт прийняла покарання і щодня в неї помирали 100 її дітей. Відповідно до Книги Зоар (з івриту «Книга Сяйва» – містико-алегоричний коментар до писемного закону Тори (П'ятикнижжя Мойсея), що є основним джерелом кабалістичного вчення). В результаті описаних подій Ліліт стала дружиною демона Самаеля (дослівно з івриту שָׂמַאֵל – отрута + бог, тобто нищівна сила, ангел смерті, керівник демонів тощо), матір'ю демонів, а її народжені від демона діти – ліліани¹.

З усіх представників нечистої сили вампіри, ймовірно, є найпопулярнішими, оскільки, поряд з іншими, їм присвячена найбільша кількість легенд, оповідань, кінофільмів. Саме поняття «вампір» походить з малярської (угорської) мови. Вважається, що вампір – це мрець, який здатний як оживляти мертвих, так і нападати на живих людей, випиваючи їхню кров. Жива людська кров необхідна йому для захисту від трупного розкладання, оскільки вона на певний

¹ Даймон М, *Євреї, Бог и история* (Мосты культуры 2019)

період часу призупиняє цей процес. Але кров вампірові потрібна постійно, тому, щоб жити вічно, він змушений вишукувати все нові і нові жертви¹.

Розповіді та легенди про вампірів фактично існують в усіх країнах світу, в тому числі і в Європі. Так, наприклад, страшні розповіді про кровососів можна почути в Польщі. За стародавніми польськими переказами, місцеві вампіри ніколи не обмежували себе в спразі крові і тамували її з великим розмахом. У народі збереглися відомості про вампірів, які збирали величезну кількість жертв, а потім просто купалися в їх крові, заповнюючи нею свої труни до країв. У країнах Східної Європи існувала ідея, що вампірами після своєї смерті стають найзапекліші негідники і злочинці, які зазнали життя багатьох людей. На вампіра могла перетворитися будь-яка людина, що вчинила самогубство. Кандидатами у вампіри вважалися: порушники клятви; відлучені від церкви грішники; діти, прокляті своїми батьками; люди, які займалися за життя чорно-книжництвом і чорною магією та не отримали за це прощення у людей. Також існувало повір'я, що якщо під час похорону через труну перестрибне чорна кішка, то небіжчику судиться стати вампіром. Тому родичі покійного ретельно стежили за труною до самого поховання. Поганими прикметами, що обіцяли небіжчикові вічні поневіряння в пошуках крові, вважалися: почутий будь-який звук, що пролунав з труни, або злегка відкриті очі мерця. У таких випадках в труну під голову покійного клали зубчик часнику, а в ноги – свіжу гілочку глоду. У Португалії досі живі легенди про Бруксі – представницю вампірів, в чомусь схожу на російську Бабу-ягу, але на відміну від неї поєднувала в собі як здібності відьми, так і перевертня. Бруксі, за переказами, викрадала маленьких дітей і випивала всю їхню кров без залишку. Вдень Бруксі нічим не відрізнялася від звичайних людей і виглядала як звичайна жінка, а вночі – перетворювалася на птицю і приступала до своїх чорних справ.

У Греції вампіри іменуються Емпуса, що на вигляд є чоловіками з осличими ногами. Емпуса полюють на самотніх перехожих ноча-

---

¹ Мелетинский Е, (ред) *Мифологический словарь* (Советская энциклопедия 1991) <<http://www.bibliotekar.ru/mif/>> дата звернення 20.07.2019

ми, забиваючи їх і випиваючи кров. За допомогою диявольської флейти цей вампір гіпнотизував людину, у зв'язку з чим останній йшов за ним, не пручаючись. Якщо ж потенційній жертві, що зустрілася з Емпуса, вдавалося забігти в будинок, то вона була врятована. Інший вампір отримав назву Ламій на честь цариці Лівії, яка в період великої епідемії втратила всю свою родину. Внаслідок таких подій цариця Лівія прокляла богів і весь людський рід. Боги з помсти перетворили її на жінку зі зміїною шкірою, козлиними ногами і людською головою. Ламії викрадали дітей і пили їхню кров.

У слов'янських народів вампіри називалися упирями. Ними ставали злі чаклуни після фізичної смерті тіла. Вважалося, що таких людей після смерті не приймає земля через їхні зажиттєві зв'язки з нечистою силою. Упир відпочиває вдень у своїй могилі, а на полювання виходить опівночі. Він може абсолютно безперешкодно проникати всередину будинку і пити кров у сплячих людей. Західнослов'янські упирі – це покійники, які стали вампірами вже після своєї смерті. За переказами, вдень такий мрець лежить у своїй труні долілиць. Вночі ж він приходить у будь-чий будинок, лягає жертві на груди і п'є кров. Язик у нього гострий і тонкий, тому на шиї у жертви залишається тільки маленька червона цятка, помітити яку часом буває неможливо. Вкушена упирем людина починає танути на очах і незабаром помирає. Ховати жертву вампіра належить так само, як і справжніх вампірів, встромляючи в груди осиковий кілок. Згідно зі стародавніми переказами, душі людини, що вкоротила собі життя, шлях у рай закритий назавжди. З цієї причини безсмертна душа не хоче залишати мертве тіло, щоб не вирушити на вічні муки в пекло. Залишаючись неприкаяною, душа дуже скоро підпадає під владу темних сил. Саме вони поживляють мертве тіло, і людина стає вампіром.

У Німеччині існує легенда про так званих відергенгерів (різно-вид вампірів), що в перекладі означає «поверненці» (від нім. *vider* – знову і *genger* – йде). Ці страшні істоти з'являються вночі і намагаються забрати пізнього перехожого на кладовищі, де розривають його на частини і випивають кров. Не менш страшний і інший персонаж німецьких легенд – вампір Альп. Ця нечисть п'є дитячу

кров, а також молоко молодих жінок. Альп може перетворюватися на будь-яку домашню тварину, тому і не викликає страху у простих людей.

Угорщина і Румунія виступають, можна сказати, рекордсменами за кількістю легенд і переказів про вампірів. Безліч розповідей збереглося про людей, ще за життя схильних до вампіризму. У вампіризмі підозрювалися люди з надмірною вагою, червоними обличчями та рудим волоссям, яких називали «Моро». Існує легенда про те, що вампіром Моро могла стати людська дитина, що народилася від носферату – вампіра, що вирізнявся не тільки спрагою крові, але і розпусною поведінкою. Недарма слово «носферату» означає «ублюдок», тобто той, що народився поза шлюбом. Якщо така людина помирала неодруженою, то ставала справжнім вампіром – стрігої. Вночі стрігої вибирається з могили і полює на живих людей.

У Румунії існує повір'я про так званих варколаків, або Прікуліч. Варколак може перебувати серед людей і вдень, при цьому за зовнішнім виглядом він нічим не відрізняється від звичайної людини, за винятком блідості і сухості шкіри. Вночі ж варколак перетворюється на люту собаку-вампіра, яка нападає на людей і випиває всю кров. Ще один представник східноєвропейських вампірів – Зміулан, який виступає в образі прекрасного юнака і спокушає молоденьких дівчат, користуючись їх любов'ю, висмоктує їх кров.

Слід зазначити, існує повір'я, що вампіри поряд із відьмами мають найбільшу активність у день Святого Георгія, тобто четвертого травня за юліанським календарем або 22 квітня за григоріанським календарем. Щоб перевірити померлого на вампіризм, могили залишають відкритими після смерті дитини строком на п'ять років, дорослого – сім. Стежать, щоб тварини не переступали через труп, або кладуть дику тернисту троянду, щоб вона відлякувала тварин. Є повір'я, згідно з яким по кладовищу водять білого коня, оскільки білий кінь не може переступити через могилу, в якій знаходиться вампір. Способи захисту від вампірів також різноманітні. Так, живих вампірів викривають шляхом застосування часнику в церкві. Труп небіжчика у слов'ян виносять через розібраний дах

або вікно для того, щоб душа покійного не повернулася назад додому. У Сербії та Румунії небіжчикові в труну вішають на шию серп, який її підрізає, або вбивають коли в могилу. Тіло вампіра необхідно дістати з могили, посипати часником і пронизати колом, на перехресті трьох доріг потрібно спалити тіло, змішати з водою і дати випити постраждалим.

Жителі Центральної Америки вважають, що в родині чаклуна народжується дитина, яка, починаючи з тринадцяти років, чотири рази на місяць зазнає спрагу крові, і, виростаючи, стає вампіром. В Аравії вампір іменується Гуль і являє собою злу, потворну тварину, яка нападає на людей в дорозі або може розрити могилу для отримання крові. У румунських циган вампір може жити у звичайній родині до тридцяти років (дампіра або тампіра). Цей вампір має слизьку шкіру, не вступає в шлюб. У циганських легендах про вампірів йдеться, що у вампірів може народитися дитина після його смерті, яка згодом вступає з дружиною у зв'язок, і якого дуже бояться інші вампіри. Однак у тампіра дітей вже не буває. Вважається, що душа померлого залишається недалеко від тіла і хоче повернутися назад в тіло. Слід зазначити також, що цигани служили Дракулі.

Італійські легенди оповідають про чаклунів і відьом, які стали вампірами після смерті, – Стрикс. Вдень ці вампіри не можуть діяти, зате вночі вони обертаються на сов, збираючись у зграї. Полюють Стрикс тільки на маленьких дітей. У вигляді сов вони нападають на жертву, наносять кігтями і дзьобами рани, з яких злизують хоботками кров. Стрикс вважаються невразливими, тому знищити цю нечисть неможливо. Убезпечити себе від їх нападу можна тільки за допомогою особливих ритуалів.

У древніх кельтських легендах згадується вельми своєрідний вампір на ім'я Ланна ши, що в перекладі означає «прекрасна кохана». Ними ставали померлі насильницькою смертю прекрасні дівчата із сяючою шкірою. Незвичність кельтських вампірів полягає в тому, що їхніми жертвами стають виключно молоді та неодружені чоловіки, до яких Ланна ши являється у вигляді прекрасної юної дівчини, щоб в неї закохались. Якщо ж парубок не закохувався в красуню, він був у безпеці, оскільки вона не могла доторкнутися

до нього і пити кров. Молоді дівчата ставали вампірами вночі, перетворювалися на птахів і нападали на подорожніх.

В Австралії вампір іменується йара-мо-йаха-ху. Зовні він являє собою крихітного чоловічка з непропорційно великими руками, ногами і головою. На руках і ногах у нього знаходиться безліч присосок, за допомогою яких він і п'є кров жертви. При цьому відірвати від себе вампіра людина не зможе вже ніколи. Примітною особливістю австралійського вампіра йара-мо-йаха-ху є здатність змінювати свій колір. Коли він голодний, він зеленого кольору, а коли насититься кров'ю, стає яскраво-червоним, як восьминіг. Позбутися від присмоктаної нечисті можна в тому випадку, якщо пити тільки морську воду, тому що вампіри дуже не люблять сіль. Людина може досить довго прожити з присмоктаним до нього йара-мо-йаха-ху, але, коли він висмокче з нещасного всю кров, той не вмирав і теж ставав вампіром.

У Малайзії вампіри – це маленькі померлі діти «Понтіанаку», зовні схожі на маленьких ящірок. Крім того, вампірами ставали жінки, померлі під час пологів. Не пізнавши материнства, вони заходили в будинки вночі і випивали кров тільки у маленьких дітей.

В Африці існує повір'я про вампіра, який називається «бофайо». Ним може бути жива чи мертва людина, з рота якої вилітала вогненна куля. І та людина, на яку була спрямована ця куля, фактично перетворювалася на шкіряний мішок. Однак Бофой міг насититися і соком дерев.

В Японії існують легенди про водяних вампірів – капи (каппа), які живуть на дні водойм. За переказами, капами стають потонулі маленькі діти. Під час перетворення на вампіра в утопленика замість шкіри з'являється зелена луска, спина покривається жорстким панциром, а між пальцями утворюються перетинки. Полюють вампіркапи за необережними плавцями, хапаючи їх за ноги і тягнучи на дно. Вони прокушують вену під коліном або потрапляють в тіло жертви через задній прохід, де гострими зубами прокушують вену і випивають всю його кров.

У Китаї існує безліч легенд про специфічних вампірів – чорних лисиць-перевертнів. Лисицями-вампірами, згідно з китайськими

легендами, стають красиві дівчата після передчасної або насильницької смерті. Крім того, таким вампіром може стати дівчина ще за життя, якщо має зв'язок з дияволом. Вампір перетворюється на красиву лисицю і намагається увійти в довіру до людей, особливо до дітей. Для захисту від цієї нечисті китайці ставлять у своїх будинках кам'яні фігурки лисиці, що стоїть на задніх лапах, загорнута в чорну накидку. Крім того, в Китаї існує повір'я про так званих Чіан-ши, вампірів, здатних перетворюватися на білого вовка. Ними ставали люди, загиблі в результаті вбивства, самогубства або утопленики. Сила вампіра полягала в його м'якому волоссі білого кольору. І чим довше і густіше волосся, тим більше сила Чіан-ши.

Індійські легенди оповідають про касту великих воїнів-ракшаси, які направили свою зброю на богів, за що були жорстоко покарані. Вони приречені на вічні муки і невтомну жагу до людської крові. Ракшаси постійно втручаються в життя людей, всіляко заважаючи їм. Ці вампіри люблять зривати обряди або відвертати віруючих від їх віри, а також шукають вагітних жінок і нападають на них до народжених дітей. При цьому вампіри здатні приймати будь-який вигляд. В індійській міфології зустрічається згадка про злісних духів бхутасах, що харчуються кров'ю. Вони можуть перетворюватися на кажанів і вселятися в тіла померлих. Вампірами ставали і жінки, передчасно померлі в результаті насильства або від хвороби. В Індії така істота називається чепіді, яка поставала в образі загиблої не своєю смертю прекрасної дівчини, що сидить верхи на тигрі. Чепіді, користуючись своєю зовнішньою привабливістю, легко вибирали собі жертву, нападаючи виключно на дорослих чоловіків. Вони випивають кров з великого пальця на носі. На полювання вони виходили тільки в денний час, а вночі ховалися в джунглях.

Як вампір розглядається і індійська богиня Калі, дружина Шиви, висока жінка з вогненною короною, виряченими очима, на голові чотири руки, в одній відрубана голова людини, у другій – ніж, у третій – наповнена кров'ю чаша, в четвертій – загрозливий знак, на шії намисто з людських голів. Вона вимагає постійного жертвоприношення. Довгий язик до грудей, на поясі висіли відрубані ноги.

Якщо богиня Калі не отримує свою жертву, то вона язик засовує собі в рану і п'є кров.

Анкх – один із найдавніших єгипетських символів, що символізує вічне життя (безсмертя). Значення цього символу для вампірів виражається як своєрідна формула безсмертя, і, при бажанні, можна було б зобразити ворота смерті і в результаті отримати вічне життя.

В літературі зустрічається ще декілька інших підходів до класифікації вампірів. Зокрема, в основу виділення різних видів вампірів покладені категорії, пов'язані з комп'ютерною грою «Маскарад», а саме: камарилья, Сабат і необізнані; виділяються Декаденські вампіри, Мефісто, необізнані, які вбивали тільки грішників, гангрели, вампіри-аристократи (XVI ст. і до XX ст.) та ін.

Гангрели – від заходу сонця до світанку обирали звірину зовнішність, нерідко зовнішність змій, потім вбивали своїх жертв, зокрема грішників та вбивць. Боролися за свої території. Гангрели не залишають потомства. Мефісто, навпаки, дружать з людьми, рідко їх вбивають, тим більше дітей, часто були шаманами і постійно тримали людей у страху. Вони могли перевтілюватися, розчинятися в тумані, однак боялися срібних куль, дружили з вовками, розмножувалися і відтворювали собі подібних, у них було по кілька дружин. Уміло оперували людьми, але при цьому боялися некромантій. Могли вбити людину, розрубавши її долонею навпіл, і при цьому любили людську плоть, вважаючи себе володарями, а людей як худобу. Така форма канібалізму була тактикою психологічної війни.

Енергетичні вампіри. Енергетичними вампірами є люди з ослабленою енергетикою і хворі при комунікації з іншими людьми. Люди стають мимовільними вампірами, після спілкування з якими жертвам стає погано всупереч законам взаємного енергетичного вампіризму. Таке спілкування провокує різні недуги. Аура у цих людей візуально на фото нагадує надкушене яблуко. Якщо здійснюється більш глибоке енергетичне вторгнення, то в аурі людини з'являються краплі, прогалини, пробої і навіть дірки. Енергетичний вампіризм починається з дитинства, коли дитина не відчуває ласки, то вона починає грубити батькам у відповідь.

Надання швидкої допомоги в таких контактах – ізоляція від вампіра. Вампірами стають іноді люди дуже близькі. Виділяється чотири типи енергетичних вампірів – місячні, сонячні, сонячні або місячні зі знаком плюс або мінус. Так, місячні зі знаком мінус – скандалисти. Цей тип влаштовує скандали вдома або публічно, алкоголіки. Жіночий тип – жінки уїдливі і часто є істеричками.

Сонячний вампір – чарівний, веселий, здається, що його багато, він пробиває оболонку шляхом компліментів, загравання. Найбільш яскравим представником такого енергетичного вампіризму є Дон Жуан. Жінки «сонячні вампіри» – зваблюють чоловіків, і останні після цього спілкування стають як вичавлений лимон, пропущений через соковитискач. Свідомо збираючи чужу енергію, вони можуть з маленької іскри розпалити велику пожежу.

Місячні вампіри є милими і тихими людьми. Місячні енергетичні вампіри зі знаком мінус – це люди, які шукають і плачуться в чужу жилетку, годинами висять на телефоні, скаржаться, у них спостерігається спустошеність, смуток і бажання поспати. Місячні вампіри зі знаком плюс – це образ старенької бабусі, яка піклується про свого онука. Діти мають найбільш чисту енергетику. Подібний енергообмін йде не на користь онука. У таких випадках спостерігаються неодноразові спроби таких дітей втекти з дому. Їх власний імунітет значно ослаблений. Настирлива любов – це чистий прояв енергетичного вампіризму. Місячний вампір зовні являє собою тиху і наймилішу людину. Існують донори як мимовільні, так і добровільні. Так, наприклад, мати пов'язана зі своєю дитиною до 10 років – дитина перебуває в полі матері. Такі відносини існують в системі: учитель – учень, майстер і клієнт, лікар – пацієнт, теща – зять, невістка – свекруха.

Конспірологічна версія «вампіризму» має паранауковий, містичний характер, оскільки тут має місце не сам факт існування вампірів, а зіставлення з вищими Логосом і Онтологічними категоріями, вічними не тільки в Прояві, але і за його межами. Цей рівень релігія називає «Темрявою Вищого Світу», або апофатичним Божеством. Тому життя – теологічно позитивне, в Справжній Вічності від неживого, «мінерального» рівня, це – «життя душі»,

«вічне», стеження за рахунок подолання матеріального, ініціатичного перетворення.

Теологічним злом, і в деякому сенсі гріхом, вважається продовження звичайного психоматеріального існування, скільки б воно не тривало. Прагнення жити довго – це тенденція, протилежна ініціатичній тенденції до Повернення в «Земний Рай», що є обов'язковою фазою всього ініціатичного процесу, званого «Малими Містеріями». «Життя душі» протистоїть «життю тіла», «Вічності Духа». Прагнення до життя заради життя в релігії видається чимось порочним і негативним, а значить, «диявольським» і «сатанинським». В сюжеті про «Вічного Жида» персоніфікується принцип вампіризму в його загальній, теологічній версії. З огляду на все, метафізичні відповідності та символічні аналоги, конспірологічне твердження щодо існування таємного «Ордена Вампірів» і його центральної ролі в історії людства набуває реальності. Міць вампірів полягає в тому, що ніхто не вірить в їх існування (Брем Стокер).

У різний час пропонувалися численні теорії для пояснення сутності появи вампірів. Одні теорії повністю відкидали їх існування як надумане явище, як упередження і нецтво народу тієї країни, де вірять в їх існування. Інша точка зору виходила із сутності летаргічного сну, за наявності якого люди поховані живими. Коли закінчувався такий стан вони «воскресали» і за можливості виходили зі своїх могил.

Існувала і теологічна точка зору, яка розглядала вампіризм як протистояння Бога і Диявола, які, використовуючи свої можливості, воскрешали померлих для досягнення своїх певних цілей. Церква бачила у вампіризмі певну загрозу своїм теологічним поглядам і тому намагалася зробити все, щоб дане явище було виключено і забуте. Що до певної міри було нею досягнуто.

Традиція вважає, що між душею і тілом людини існує особливо тонкий напівматеріальний, напівпсихічний взаємозв'язок. Сама душа співвідноситься з невидимим Вогнем, з вогненным Принципом. У тілі цього Принципу функціонують нервова і кровоносна системи. Перша є «полусом» Світла, а друга – «полусом» Жара. Світло – елемент небесний і вічний, непорушний, а Жар – елемент

між небом і землею, пов'язаний не з вічністю, але з тривалістю. Зі Світла створені ангели, а з Жару – демони і біси. Таким чином, кров у людському організмі точно відповідає самій ідеї невизначено великої тривалості, це – «магічна» субстанція, пов'язана з нижчими, «демонічними» аспектами життя. Вампіри стають не дрібно-чаклунськими ексцесами, а «вагомою тенденцією» в цивілізації, її «двигунами», джерелами еволюції, руху вперед, до «Земного Пекла». Їх пристрасть до крові, «довголіття» – вираження нижчого «демонічного» життя.

В даний час існують роботи, що розвинули певні сторони генонівських концепцій, зв'язавши їх з темою вампіризму і вампірів. Винесені з контексту фрагментарного фольклору і «романів жахів», вампіри набули певного конспірологічного значення, стали чинниками універсального історичного розвитку. Елементи «вампіричної» тематики можна зустріти у Жана Парвулеско, Олександра де Дананн, Рене Існара, Жана Робена, який цікавився «вампіризмом нацистів і неонацистів», А. Дугіна та інших.

Більшість парадигматичних сюжетів «романів жаху» були запозичені з анналів «Секретних Організацій», а автори були членами певних окультних центрів, вони не тільки піддавались похмурим фантазіям, але і описували щось більш серйозне і реальне, засноване на деякому досвіді, хоча деякі елементи цього досвіду були символічними. Багато авторів були членами таємних ініціативних (контрніціативних) організацій, майже всі вони належали до «Англійського розенкрейцерівського Ордену». Таким чином, всі тексти теоретично або практично ґрунтуються на серйозних окультних езотеричних джерелах і відповідних їм дослідях. Те ж саме можна сказати і про французьких авторів «романів жахів», які були тісно пов'язані з окультними товариствами «магів».

Політичний аспект вампіризму проявляється, починаючи з вампірів-імператорів. Олександр де Дананн у книзі «Пам'ять Крові» розкриває існування династичних королівських родів, які були генетичними носіями вампіризму. Автор стверджує, що поряд із «сакральною» династичною кров'ю, «зміненою» в результаті християнської королівської посвяти, «помазання», існувала «дорога крові»

(«чорна аристократія»), яка і була пов'язана родинними зв'язками з імператорами-вампірами. Королі-вампири практикували «алхімічне мистецтво», але замість Алхімії Духовної вони займалися Алхімією Матеріальною.

Більшість сучасних міжнародних «гуманітарних» товариств мають свою передісторію, пов'язану з тими чи іншими таємними організаціями. Такими «материнськими» організаціями були масонські ложі – «Рух за Права Людини», «Рух за Світ», ЮНЕСКО тощо, проміжними організаціями виявлялися неоспіритуалістичні організації типу «Теософського суспільства». Елементи доктрин, символізму і ритуалів цих організацій обов'язково впливали на ці «гуманітарні» рухи. Існує зв'язок між «гуманітарними» течіями, які пропагують «еволюцію», «прогрес» і «виживання», з окультними організаціями, пов'язаними з контр-ініціацією. Сама ідея «еволюції» несе в собі щось «сатанинське», за еволюціоністськими тенденціями стоять оперативні контр-ініціативні сили, здатні нав'язати людям неправдиву ідею. За «гуманітарними» рухами про «еволюції» і «виживання» не можуть не стояти представники «Ордену Вампірів». Ідея «штучного безсмертя» вампіричною спрямованістю відбилася в ідеї «заморожування» вмираючих, щоб зберегти їх живими до того часу, коли «еволюція» цивілізації досягне такої висоти, що зможе їх розморозити і повернути до життя.

У США, в Новому Орлеані, у французькому кварталі існує штаб-квартира, яка офіційно зареєстрована як «Асоціація вампірів Нового Орлеана». Її чисельність налічує кілька сотень учасників, у них є свій офіс, магазини, два медичних центри, власний юридичний відділ. Існують такі організації в різних країнах по всьому світу.

Як показують дослідження, вони цілком нешкідливі, п'ють кров щодня, але немає ніякого криміналу, ніхто ні на кого не нападає, не кусає, кров беруть або у себе, або один в одного, або на стороні або у шанувальників, які добровільно дають свою кров (тобто донори), вони підписують договір, що можуть бути донорами за станом здоров'я, тобто цілком можуть контролювати свою поведінку. Під час повного місяця підвищується жага до отримання крові. Кейн Преслі – найвідоміша вампірша на планеті, вона не може і дня про-

жити без крові. Їй дають або коров'ячу кров, або вона віддається чоловікам за отримання крові.

Існує безліч легенд, переказів з приводу виникнення нечистої сили. У християнській релігії всі прояви нечисті списують на занепадлих ангелів, які свого часу приєдналися до бунтівного проти Господа ангела Зоряниці (Диявола). Згідно з іншими давніми легендами і народними переказами, нечиста сила може являти собою душі самогубців, утоплеників або людей, які загинули насильницькою смертю, померлих нехрещених немовлят і т. д. У міфології багатьох народів існує уявлення: душі людей, які померли насильницькою або ранньою смертю, нехрещені душі немовлят, душі людей, що наклали на себе руки, не можуть знайти заспокоєння в потойбічному світі. Вважалося, що існує правильна смерть. Це смерть людини, яка прожила відведене їй долею і Богом століття. Але існує і неправильна смерть, або нечиста смерть. Століття тому люди не сумнівалися, що нечиста сила – така ж реальність, як і те, що ми можемо побачити. Чорти і демони населяють світ нарівні з людьми. Не маючи можливості пояснити, наприклад, смерть або явища природи, людина представляла їх собі як живих істот. Несучими добро в міфології вважалися сили природи – сонце, дощ, які позбавляють від посухи. Демони і злі духи стали силою, яка приносила нещастя, хвороби і смерть – нечистою силою. Людина традиційної культури повинна вести себе в цьому світі дуже обережно. Вона повинна розуміти, що поряд із реальним світом живих завжди співіснує світ потойбічний. Наші предки ховали мертвих, міцно пов'язуючи їм за спиною руки і придавлюючи могилу важким каменем. Стародавні римляни на похоронах голосно били в великі барабани, щоб налякати покійного для того, щоб він не повернувся зі світу мертвих. На Близькому Сході досі існує звичай: щоб відігнати злих духів, треба вбити великий цвях в те місце, де сталося вбивство, інакше нечиста сила стане турбувати живих. Виходячи із сучасних уявлень про нечисту силу, езотерика висуває теорії щодо існування зоряних і паралельних світів, а також щодо сутностей, які їх населяють. Так, наприклад, деякі люди здатні бачити привидів, чортів, людиноподібних істот, темних постатей і т. д.

Улюблена міфологема вампіричних переказів пов'язана з Дракулою, історичним прототипом якого послужив князь Влад Трансільванський. Палац його був заповнений непохованими трупами людей. Він наказував накривати столи для прийняття трапези серед мертвих тіл, що пробуджувало в ньому апетит. Матерів примушували на очах князя поїдати власних немовлят. Сам Влад куштував хліб, змочений кров'ю, вважаючи, що таким способом стане безсмертним. Після смерті Влада поширилися чутки, що Дракула бродить по Трансільванії і п'є кров у жертв, що зустрічаються у нього на шляху. Щоб розвіяти забобони, в кінці XIX ст. була проведена ексгумація останків князя. Який же жах охопив учасників огляду, коли виявилось, що останки Влада перебувають в нетлінному стані. Було здійснено перепоховання тіла князя, а місце поховання приховано. Остання обставина лише сприяла поширенню розмов про Дракулу і перетворення його в неодмінний атрибут неосатанинських містерій.

Можливо, що використання як харчового інгредієнта людської крові пов'язано з уявленням про продовження з її допомогою молодості і зміцнення потенції. Ходять чутки, що деякі відомі громадські діячі XX ст., що відрізнялися політичним довголіттям, вживали в їжу кров молодих жінок. Одна з сучасних інтерпретацій походження вампіризму обґрунтовує його як варіативний наслідок феномену летаргічного сну. Філологи відзначають вампіричні мотиви у творчості М. В. Гоголя, який усе життя боявся бути похованим у летаргічному стані. Роздряпана внутрішня сторона кришки труни письменника змушує думати, що він дійсно був похований передчасно.

Шамани релігії вуду, яка була езотеричною доктриною африканських племінних ініціацій і ідеологією національно-визвольної революції на Гаїті, досконало володіли технологією імітації смерті. Після виходу людини зі стану коми вона стає зомбуватою маріонеткою, поведінковий стереотип якої визначався статусом «живого мерця».

На вампіра могли перетворитися люди, померлі внаслідок укусу упиря, поховані з порушенням канонічних приписів (наприклад, без

причастя), самогубці, мертвонароджені діти. Небіжчик ставав вампіром, якщо через його тіло перестрибувала кішка. Більш небезпечні енергетичні вампіри умертвляють жертву на відстані, без фіксованого укусу. Вампіра можна визначити за іклоподібною формою зубів, заячою губою, волоссям, що росте на долонях. Класичний фенотип вампіра – руде волосся і блакитні очі.

Ще в Давньому Єгипті добре знали, що архаїчний прообраз Сатани Сет – рудоволосий і синьоокий. Як у «святого Бога», так і у «святого диявола» після смерті останки зберігаються в нетлінному стані. Вбити вампіра можна лише за допомогою осикового кола і срібних куль.

На особливу увагу в теорії виникнення і розвитку вампіризму заслуговує уфологічний фактор. У цьому аспекті особливе місце в історії людства займає епідемія чуми в чотирнадцятому столітті в Європі. Середньовічні автори говорили про тріумф смерті – епідемії бубонної чуми, в результаті якої загинуло понад 100 млн людей. Фактично людство було приречене. Саме прибульці надали допомогу людині і врятували Європу від епідемії чуми. Прибульці надали протиотруту і епідемія була зупинена. Саме з прибульцями зв'язується санація європейців. Середньовічні автори (зокрема, Ієронім Босх) описує пристрої, схожі на космічні кораблі прибульців, які прибули на Землю в цей злочасний період. Однак інквізиція вилучила всі докази, які в даний час зберігаються у Ватикані. Авторі того періоду описують вампіра у вигляді правителя Станіслава Кривича, який під час поховання відкрив очі і встав із домовини. Він разом зі своєю дружиною Анною закрилися у своєму палаці, в який вводили хворих на чуму і більше їх не бачили. Інквізиція Алгоцеля постаралася знищити контактерів. У той же час інопланетяни входили до хворих у лікарському вбранні. Полювання за кров'ю людей, які видужали, почалося вже під час епідемії. Саме в цей період з'явилися свідчення про викачування крові і перші відомості про вампірів. Явище вампіризму закономірно виникло після чумної епідемії, коли спостерігався її сплеск. Люди перетворюються на кровососів, виходять із могил і вбивають людей. Це пов'язується з тим, що в крові вампірів не вистачає певних елемен-

тів, і вони заповнюють їх з крові інших людей. Вампіри не наражають на розкладання, їх безсмертя вилікувати не можна. Ці елементи за будовою нагадують чумну паличку, генетичні проби якої схожі на геном.

Але негативним побічним ефектом цього був розвиток вампіризму. Сучасні археологічні дослідження показують, що в похованнях того часу часто зустрічаються безліч трупів з проткнутими кілками тілами, зокрема, в Болгарії, а у Венеції безліч черепів трупів стискали величезні важкі камені. У древніх шумерських переказах також є безліч свідчень про цю епідемію, коли мертві лежали всюди. Захворювання виникло, на їхню думку, в результаті того, що філістимляни захопили ковчег заповіту, і їх вразила чума, але коли вони його повернули, то епідемія припинилася. У шумерських літописах говориться і про те, що з неба спустилися прибульці і після цього епідемія припинилася. Йшлося про так званих анунаків, тобто інопланетян.

Поява прибульців сприяла і появі протиотрути, що і сприяло припиненню епідемії. Саме прибульці викачували кров. Вірус вампіризму є особливим видом бактеріологічної зброї, бо бактерії вампіризму – це бомба уповільненої дії. Для вампіра все одно, кого вбивати, головне напитися крові. Він заражений протиотрутою інопланетян. З уфологічної точки зору, вампіризм – це хвороба, яку занесли інопланетяни.

Вампіризм має і біологічну основу, яка полягає в прояві такого захворювання, як гемопорфірія. Згідно зі статистикою таке захворювання зустрічається 1 на 10 000 чоловік. У цьому плані цікаво відзначити, що від такого захворювання проводили лікування Генерального секретаря КПРС Леоніда Брежнєва.

Порфірія (грец. *porphyria* – пурпурна фарба) – група захворювань спадкових або зі спадковою схильністю, що виникають у результаті порушення порфіринового обміну і супроводжуються збільшенням вмісту в організмі порфіринів або їх попередників. Є значна кількість форм порфірії. У хворих на таке захворювання проявляється підвищена чутливість до сонячного опромінення, збільшення розмірів селезінки, у хворих спостерігалася сеча чер-

воного або рожевого кольору. Захворювання характеризується підвищеною чутливістю до сонячного опромінення, появою набряку шкіри незабаром після опромінення, без утворення рубців і виразок, з високим вмістом протопорфірину в еритроцитах і калі. Передбачалося, що в сечі присутній гематопорфірин, речовина, яка виходить штучно при обробці крові сірчаною кислотою.

Кров у вампірів не така, як у звичайної людини, про що свідчить проведення гемосканування, яке показує, що це кров нездорової людини, оскільки в крові знаходиться велика кількість паразитів, що харчуються еритроцитами. Амеби і лямблії викликають непереборну спрагу саме крові. І та людина, яка хоча б раз випила кров, сама стає вампіром на все життя. Імовірність виникнення такого захворювання становить 99%. Зустрічається одна людина на 200 тис. осіб, у якої не виробляються червоні кров'яні тілця. Виникає вампірська кома, в яку впадає хвора вампіризмом людина, і виникає летаргічний сон. Завдяки порфірії у людини починають виростати ікла, шкіра стає тонкою і починає боїтися сонця, що призводить до сонячних опіків.

У ряді країн і народів існують традиції і ритуали, пов'язані з вживанням крові. Про це свідчать історичні документи різних країн. Крім того, слід особливо відзначити існування давнього окультиного товариства «Червоний дракон», яке проповідувало використання крові та, перш за все, крові незайманих юних людей, і незайманих старих дів і вдівців, тобто тих людей, які не відчували сексуальних насолод. Відомі численні випадки вбивства молодих дівчат для куштування їх крові. У деяких селищах стали зникати молоді жінки, у яких була вилучена вся кров. У селищі Покровському існував граф Стропікаро упир (вампір). У 1861 р. селяни вилами розтерзали його слугу і увігнали в груди осиковий кілок. Відомі випадки використання людської крові для продовження свого життя. Так, у 1611 р. графиня Єлизавета Баторі фактично вбила 650 дівчат, щоб потім приймати ванни з їх крові. Протягом 10 років вона приймала такі ванни з метою збереження краси і вічної молодості. І тільки після припинення їх прийому вона вичерпала життєву енергію. Відомі випадки кримінальних історій, пов'язаних із кані-

балізмом, причому, як правило, серійні вбивства. Під час здійснення таких дій відзначається не тільки вживання крові, але і поїдання м'яса. Суди в подібних випадках визнавали таких осіб неосудними.

У деяких північних і східних народів існує традиція використання крові тварин. Так, північні народи при поїданні сирого оленячого м'яса випивали кров оленя по 2–3 склянки в два-три тижні, заїдаючи таку їжу чорним хлібом. Відомо, що монголи вживали до п'ятиста грамів кінської крові. Сам Чингіз-хан широко використовував цей метод для зміцнення свого здоров'я, зокрема, у нього було близько семи тисяч жінок. Сьогодні за різними підрахунками налічується понад двісті тисяч осіб, які вважають себе нащадками Чингіз-хана.

Фактично відразу Олександром Богдановим після Великої Жовтневої революції в Радянській Росії був створений Інститут переливання крові, основною метою якого було зв'язування узами кровної спорідненості все людство. Вважалося, що кров має пам'ять. Тому кров старих революціонерів намагалися перелити молодим людям. Метою таких трансфузій було також створення нової породи людей, що володіють підвищеною силою і революційною свідомістю. Основною операцією були одночасні переливання крові молодим людям і іншим пацієнтам. Проте 24 березня 1928 р. було перелито майже літр крові самому Богданову від іншої особи. Однак у обох виникла лихоманка, яка обумовлювалася незнанням в той час існування резус-фактора.

В існування нечистої сили люди вірили в усі віки. Духи, демони, біси, примари, відьми, русалки, домовики і мерці, які ожили, є і сьогодні – так вважають багато. У наше століття науки і прогресу існує те, що багато хто не може зрозуміти. Якоюсь частиною нашої свідомості ми продовжуємо вірити в потойбічні сили, що несуть зло і небезпеку для людини. Нечиста сила – це приховане від повного розуміння, науково незрозуміле, прояв темної енергії, що негативно впливає на людину.

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, слід підкреслити, що вампіризм – це глобальна комплексна проблема, яка має не тільки конспірологічне значення, а й кримінологічне і кримінально-правове. Тому сучасним юристам, особливо фахівцям у галузі кримінальної юстиції, слід звернутися до вивчення цієї проблеми як в аспек-

ті кваліфікації таких суспільно небезпечних дій, так і розгляді їх як самостійних кримінально-правових і кримінологічних категорій. Цей напрям є перспективним і вимагає більш глибокого осмислення його специфіки в правовому контексті.

REFERENCES

Бібліографія

Книги з автором

1. Антонов С, *Тонкая красная линия. Заметки о вампирической парадигме в западной литературе и культуре. «Гость Дракулы» и другие истории о вампирах.* (Азбука-Классика 2007)
2. Даймон М, *Евреи, Бог и история* (Мосты культуры 2019)
3. Дугин А, *Конспирология* (Арктогея 1992)
4. Елисаветский С, *История еврейского народа: курс лекций: учеб. пособие для студентов гуманитарных факультетов вузов* (б и 2000)
5. Мелтон Дж. Гордон, *Энциклопедия вампиров* (Феникс 1998)
6. Толстой Н, (ред) *Славянские древности. Этнолингвистический словарь* (Международные отношения 1995) т 1 А-Г

Книги за редакцією

7. Мелетинский Е, (ред) *Мифологический словарь* (Советская энциклопедия 1991) <<http://www.bibliotekar.ru/mif/>> дата звернення 20.07.2019

Статті з журналів

8. Багдасарян В, 'Демонологическая парадигма христианской конспирологии' (1999) 3 Армагеддон

Bibliography

Autored books

1. Antonov S, *Tonkaja krasnaja linija. Zаметки o vampiricheskoj paradigme v zapadnoj literature i kul'ture. «Gost' Drakuly» i drugie istorii o vampirah.* [Thin red line. Notes on the Vampiric Paradigm in Western Literature and Culture. «Dracula's guest» and other vampire stories] (Azbuka-Klassika 2007) (in Russian)
2. Dajmon M, *Evrei, Bog i istorija* [Jews, God and History](Mosty kul'tury 2019) (in Russian)
3. Dugin A, *Konspirologija* [Conspirology] (Arktogeja 1992) (in Russian)
4. Elisavetskij S, *Istorija evrejsogo naroda: kurs lekcij: uceb. posobie dlja studentov gumanitarnyh fakul'tetov vuzovov* [History of the Jewish people:

lecture course: textbook. manual for students of humanitarian faculties of universities] (b i 2000) (in Russian)

5. Melton Dzh. Gordon, Jenciklopedija vampirov [Encyclopedia of Vampires] (Feniks 1998) (in Russian)

6. Tolstoj N, (red) Slavjanskije drevnosti. Jetnolingvističeskij slovar [Slavic antiquities. Ethnolinguistic Dictionary] (Mezhdunarodnye otnoshenija 1995) t 1 A-G(in Russian)

Edited books

7. Meletinskij E, (red) Mifologičeskij slovar [Mythological dictionary] (Sovetskaja jenciklopedija 1991) <<http://www.bibliotekar.ru/mif/>> дата звернення 20.07.2019(in Russian)

Journal articles

8. Bagdasarjan V, 'Demonologičeskaja paradigma hristianskoj konspirologii' [The demonological paradigm of Christian conspiracy theories] (1999) 3 Armageddon(in Russian)

Глушков В. О. Щодо нових напрямів вивчення соціальних феноменів у кримінологічній науці

У статті розглядається становлення вампіризму як соціального феномену. Проведено дослідження поглядів на вампіризм та вампірів у різних країнах світу. Розглянуто різні теорії вампіризму, такі як: телеологічна, конспірологічна, уфологічна. Зазначається, що вампіризм має і біологічну основу, яка полягає в прояві такого захворювання, як гемопорфірія. Згідно зі статистикою, таке захворювання зустрічається 1 на 10 000 чоловік. У США, в Новому Орлеані, у французькому кварталі існує штаб-квартира, яка офіційно зареєстрована як «Асоціація вампірів Нового Орлеана». Її чисельність налічує кілька сотень учасників, у них є свій офіс, магазини, два медичних центри, власний юридичний відділ. Існують такі організації в різних країнах по всьому світу. Автор робить висновок, що вампіризм – це глобальна та комплексна проблема, яка має не тільки конспірологічне значення, але кримінологічне і кримінально-правове. Тому сучасним юристам, особливо фахівцям в галузі кримінальної юстиції, слід звернутися до вивчення цієї проблеми, як в аспекті кваліфікації таких суспільно небезпечних дій, так і розгляду їх як самостійних кримінально-правових і кримінологічних категорій. Цей напрям є перспективним і вимагає більш глибокого осмислення цього специфіки в правовому контексті.

Ключові слова: вампіризм, вампіри, соціальний феномен, конспірологія, кримінологічне дослідження вампіризму.

Глушков В. А. О новых направлениях изучения социальных феноменов в криминалогической науке

В статье исследуется становление вампиризма как социального феномена. Проведено исследование взглядов на вампиризм и вампиров в разных странах мира.

Рассмотрены различные теории вампиризма, такие как: телеологическая, конспирологическая, уфологическая. Указывается, что вампиризм имеет биологическую основу, которая заключается в проявлении такого заболевания, как гемопорфирия. Согласно статистике, такое заболевание встречается 1 на 10 000 человек. В США, в Новом Орлеане, во французском квартале существует штаб-квартира, которая официально зарегистрирована как «Ассоциация вампиров Нового Орлеана». Ее численность насчитывает несколько сотен участников, у них есть свой офис, магазины, два медицинских центра, собственный юридический отдел. Существуют такие организации в разных странах по всему миру. Автор делает вывод, что вампиризм – это глобальная комплексная проблема, которая имеет не только конспирологическое значение, но криминологическое и уголовно-правовое. Поэтому современным юристам, особенно специалистам в области уголовной юстиции, следует обратиться к изучению этой проблемы, как в аспекте квалификации таких общественно опасных действий, так и рассмотрения их как самостоятельных уголовно-правовых и криминологических категорий. Это направление перспективно и требует более глубокого осмысления его специфики в правовом контексте.

Ключевые слова: вампиризм, вампиры, социальный феномен, конспирология, криминологическое исследование вампиризма.

Hlushkov V. O. About new directions of studing social phenomena in criminological science

The article explores the emergence of vampirism as a social phenomenon. Studies of vampirism and vampires in different countries of the world have been conducted. Various theories of vampirism are considered such as: teleological, conspiracy, ufological. Indicates that vampirism has a biological basis, which is the manifestation of a disease such as hemoporphyria. According to statistics, such a disease occurs in 1 in 10,000 people. In the United States, in New Orleans, there is a headquarters in the French Quarter that is officially registered with the New Orleans Vampire Association. The number has several hundred participants, they have their office, shops, two medical centers, their own legal department. There are such organizations in different countries around the world. Studies show that they are completely harmless, drink blood daily, but there is no crime, no one attacks, bites, they take blood either at themselves, or at each other, or at the side or at fans who voluntarily give their blood (that is, donors), they sign an agreement that they may be donors for health reasons, that is, they can fully control their behavior. The author concludes that vampirism is a global complex problem that is not only of conspiratorial importance, but also of criminological and criminal law. Therefore, modern lawyers, especially those in the field of criminal justice, should turn to the study of this problem, both in terms of qualifying such socially dangerous actions and considering them as independent criminal law and criminological categories. This area is promising and requires a deeper understanding of its specifics in the legal context.

Key words: vampirism, vampires, social phenomenon, conspiracy theology, criminological study of vampirism.